

GİRİŞ

Eğitim toplumların geleceğidir. Bu yüzden her toplum gelecekte olmak istediği toplum modeline uygun insanı yaratmaya uğraşiyor. Siyasi partiler, eğitimle ilgili politikalar üretiyor, hükümetler ise aldıkları kararları hayata geçirmeye çalışıyorlar.

“Konuya çağdaş gereksinimler açısından bakıldığında, karşılanamayan eğitim talepleri, kalabalık sınıflar, tesis, araç-gereç ve öğretmen yetersizliği, sosyal adalet ve olanak eşitliği yönünden dengesiz dağılım, bireysel farklılıkların karşılanamaması, var olan kaynakların gereği gibi değerlendirilememesi gibi konular varolan eğitim uygulamalarının başlıca dar boğazını oluşturmakta ve eğitimciler için sosyal, siyasal, ekonomik ve eğitsel nitelikte bir takım sorunlar yaratmakta olduğu görülmektedir.”¹

Bu kadar sorunun bir anda ve birden bire çözüme kavuşması olanaklı değildir. İşte sorunu siyasal alanda çözüme görevi görünürde siyasi partilere ve hükümetlere ait ise de sendikamızı ve tüm insanlarımızı ilgilendirdiği de bir gerçekliktir. Bu anlamda parti ve hükümetlerin eğitim sorunlarına nasıl baktıklarını incelemek ve buna göre tavırlar belirlemek gerektiğini sanıyorum.

...

Araştırmayı yaparken günümüze kadar kurulan “sağ”da ve “sol”da yer alan partileri incelemeye çalıştım. Doğal olarak bu partilerin programlarını esas aldım. Çünkü programlar partilerin “aynası” idiler. Parti programlarının bazılarını ele geçirebildiğim halde bazılarına ulaşamadım.²

...

Partilerin hepsini soldan veya hepsini sağdan seçmedim. Siyasal yelpazenin her kesiminden partinin programlarında eğitim-öğretim ve öğretmen konusunu aldım.

Yine partilerin hepsi yasal olarak kurulan partilerdi. Bazı “illegal” partilerin de eğitim görüşlerine yer vermek istiyordum. Ancak bunlara ulaşmak mümkün olmadı. Eğer ulaşabilirimsem çalışmayı genişleterek onların da görüşlerine yer vereceğim.

...

İncelenen siyasal partilerden bazıları Türkiye'nin siyasal yaşamında önemli roller oynarken, bir kısmının da sadece adı parti olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu döneminde adları parti olmayan, ancak siyasi parti gibi politik misyonlar üstlenen bazı derneklerin de

¹ Cevat Alkan, Eğitim Teknolojisi S.10 Atilla Kitapevi, 1995

² Türkiye’de Siyasal Dernekler. Emniyet Genel Md. Yayınları I. Cilt
Saçak Dergisi Sayı 45-46

İlke Dergisi 5 Parti 5 Program

T. Zafer Tunaya, Türkiye’de Siyasi Partiler 1859-1952, (Tıpkıbasım) Arba Yay.
Siyasi Parti Programları

eğitim-öğretim ve öğretmenlere yönelik görüşlerine yer verilmiş, TBMM'nin açılışına kadar geçen sürede kurulan Osmanlı Hükümetlerinin programlarına ise yer verilmemiştir. Hükümet programları TBMM dönemi ile başlatılmıştır.

...

Çalışmanın başlangıcında Osmanlı İmparatorluğunun siyasal ve toplumsal yapısına ilişkin özet bilgi ve görüşlere yer verdim.

...

Siyasal partilerin bazıları hakkında kısa bilgiler vermeye çalıştım. Ancak ileride hepsi hakkında bir takım bilgiler eklemeye çalışacağım. Partilerle ilgili bilgiler kısmında eksik ve hatalar varsa okuyucuların bizleri uyarmasını ve bu eksikliklerin giderilebileceğini, hatalı olanlarının düzeltileneğini belirtmek isterim.

...

Türkiye'de kurumuş çeşitli partilerin adları alfabetik bir listeyeyle çalışmanın sonuna eklenmiş, 1983-1997 yılları arasında kurulup kapatılan siyasal partilerin adlarına ayrıca yer verilmiştir.

...

Parti ve hükümet programlarında öğretmenlere yönelik vaatler ayrıca derlenerek sunulmuştur. Demokratik Eğitim Kurultayı'na yönelik çalışmalarda kullanılmak üzere hükümet programlarındaki "Ders Kitapları" bölümü ayrı bir rapora dönüştürülmüştür.

...

Parti ve hükümet programlarının bazılarının orjinal dil ve anlatımına dokunulmamıştır.

...

Partilerin programlarını okurken çok ilginç önerilerle karşılaşacaksınız. Türkiye'nin 1997 yılında yasalaştırabileği "8 yıllık zorunlu ve kesintisiz eğitim" in çok eskiden bazı siyasal partilerin programlarında yer aldığını göreceksiniz.

...

Hükümetleri Başbakanları ve Milli Eğitim Bakanlarıyla birlikte vermeye çalıştım. Hükümetler genellikle Başbakanlarının adlarıyla anılıyor. (İnönü Hükümeti, Demirel Hükümeti gibi) Ancak 1991'den itibaren ise numaralarla anılmaya başladılar. (48. Hükümet, 50. Hükümet gibi) Kurulan hükümetlerin kronolojik sıralaması çalışmanın başında sunulmuştur.